

- Biology:

HESC – pluripotent, proliferate more than a year, grow “relatively” easily.

ASC – only some pluripotent, differentiate quickly, only some have plasticity.

Stem Cell Line – after 6 months -> millions of cells called “line”

- Medical Applications:

Drug Testing

Tissue Therapy

Organ Generation

משנה מסכת אהלות פרק ז משנה ו

[ז] האשה שהיא מקשה לילד מחתכין את הולד במעיה ומוציאין אותו אברים אברים מפני שחיה קודמין לחייו יצא רובו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש:

רמב"ם הלכות רוצח ושמירת הנפש פרק א הלכה ט

הרי זו מצות לא תעשה שלא לחוס על נפש הרודף. לפיכך הורו חכמים שהעובר שהיא מקשה לילד מותר לחתוך העובר במיעיה בין בסם בין ביד מפני שהוא כרודף אחריה להורגה, ואם משהוציא ראשו אין נוגעין בו שאין דוחין נפש מפני נפש וזהו טבעו של עולם.

שולחן ערוך חושן משפט סימן תכה סעיף ב

[ב] לפיכך העוברת שהיא מקשה לילד, מותר לחתוך העובר במעיה, בין בסם בין ביד, מפני שהוא כרודף אחריה להרגה. ואם הוציא ראשו, אין נוגעים בו, שאין דוחים נפש מפני נפש [ג] וזהו טבעו של עולם.

רש"י מסכת סנהדרין דף עב עמוד ב

יצא ראשו - באשה המקשה לילד ומסוכנת, וקתני רישא: החיה פושטת ידה וחותרתו ומוציאתו לאברים, דכל זמן שלא יצא לאויר העולם לאו נפש הוא וניתן להורגו ולהציל את אמו, אבל יצא ראשו - אין נוגעים בו להורגו, דהוה ליה כילוד ואין דוחין נפש מפני נפש,

שמות פרק כא

(כב) וְכִי יִנְצוּ אֲנָשִׁים וְנִגְפוּ [דחיפה - רש"י] אִשָּׁה הָרָה וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ וְלֹא יִהְיֶה אָסוֹן [באשה - רש"י] עֲנוּשׁ יַעֲנֵשׁ כַּאֲשֶׁר יִשִּׁית עָלָיו בְּעַל הָאִשָּׁה וְנָתַן בְּפִלְלִים: (כג) וְאִם אָסוֹן [באשה - רש"י] יִהְיֶה וְנָתַתָּה נֶפֶשׁ תַּחַת נֶפֶשׁ:

רש"י

וכי ינצו אנשים - זה עם זה, ונתכוין להכות את חבירו והכה את האשה: ענוש יענש - לשלם דמי ולדות לבעל שמין אותה, כמה היתה ראויה למכר בשוק להעלות בדמיה בשביל הריונה:

ונתתה נפש תחת נפש - רבותינו חולקין בדבר. יש אומרים נפש ממש, ויש אומרים ממון, אבל לא נפש ממש, שהמתכוין להרוג את זה והרג את זה פטור ממיתה ומשלם ליורשיו דמיו, כמו שהיה נמכר בשוק:

שמות פרק כא

(יב) מִכָּה אִישׁ וְנִמַּת מוֹת יוֹמָת:

רש"י שמות פרק כא

"כי יכה כל נפש אדם", אפילו נפלים במשמע, תלמוד לומר מכה איש, אינו חייב עד שיכה בן קיימא ראוי להיות איש:

תורה תמימה שמות פרק כא פסוק יב

(יב) מכה איש - אי לי אלא איש, הכה את [האשה ואת] הקטן מניין, ת"ל (פי אמור) ואיש כי יכה כל נפש אדם אפילו קטן במשמע^(א), אי נפש יכול אפילו נפלים ובן שמנה, ת"ל מכה איש^(א) [סנהדרין פ"ד ב']:

תורה תמימה הערות שמות פרק כא הערה צג

ר"ל יכול אפי' נפלים כגון בן תשעה וראשו אטום או שיש לו שני גבין שגם הם בכלל נפש קמ"ל מכה איש, ואיש נקרא כזה שראוי לחיות ולהיות איש, משא"כ הני לא חיי:

תלמוד בבלי מסכת ערכין דף ז עמוד א

מתני'. האשה שיצאה ליהרג - אין ממתנין לה עד שתלד. האשה שישבה על המשבר - ממתנין לה עד שתלד. האשה שנהרגה - נהנין בשערה. בהמה שנהרגה - אסורה בהנאה.

חוות יאיר (לא) - הורגים הוולד כי הוא חלק מאמו וכך מקבל עונשה - וללא עונשה אסור היה להורגו. ד"א חוות יאיר משייך איסור הריגת העובר לאיסור השחתת זרע - ואם כן איסור הפלות קיים מרגע הפריית הביצה (בלייך 340).

גמי. פשיטא, גופה היא! איצטריך, ס"ד אמינא: הואיל וכתוב + שמות כא + כאשר ישית עליו בעל האשה, ממונא דבעל הוא ולא ליפסדיה מיניה, קמ"ל. ואימא ה"נ! אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן, אמר קרא: + דברים כב + ומתו גם שניהם, לרבות את הוולד. והאי מיבעי ליה: עד שיהו שניהן שוין, דברי רבי יאשיה! כי קאמרת מגם.

ישבה על המשבר וכו'. מ"ט? כיון דעקר, גופא אחרינא הוא. אמר רב יהודה אמר שמואל: האשה היוצאה ליהרג, מכין אותה כנגד בית הריון כדי שימות הוולד תחילה, כדי שלא תבא לידי ניוול.

תשובות מהרי"ט (א' צז, צט) – אם הורגים העובר מפני כבוד האם בוודאי מעשה זה לא נחשב כרציחת העובר, אלא לומדים איסור הריגת העובר מאיסור חבלה בדברים כה: ג – ואם כן יש שטוענים שאין איסור הפלה לפני 40 יום כי אין על מה לחבול, ויש שחולקים על זה – (בלייך 341).

למימרא, דהיא קדמה ומתה ברישא, והא קיימא לן דוולד מיית ברישא! דתנן: תינוק בן יומו נוחל ומנחיל, ואמר רב ששת: נוחל בנכסי האם להנחיל לאחין מן האב, דווקא בן יום אחד, אבל עובר לא, דהוא מיית ברישא, ואין הבן יורש את אמו בקבר להנחיל לאחין מן האב! הני מילי לגבי מיתה, איידי דוולד זוטרא חיותיה, עיילא טיפה דמלאך המות ומחתך להו לסימנין, אבל נהרגה - היא מתה ברישא. והא הוה עובדא ופרכיס עד תלת פרכוסי! מידי דהוי אזנב הלטאה דמפרכסת. א"ר נחמן אמר שמואל: האשה שישבה על המשבר ומתה בשבת, מביאין סכין ומקרעים את כריסה ומוציאין את הוולד. פשיטא, מאי עביד? תלמוד בבלי מסכת ערכין דף ז עמוד ב מחתך בבשר הוא! אמר רבה: לא נצרכה, להביא סכין דרך רשות הרבים. ומאי קמשמע לן? דמספיקא מחללינן שבתא, תנינא: מי שנפלה עליו מפולת, ספק הוא שם ספק אינו שם, ספק חי ספק מת, ספק כנעני ספק ישראל - מפקחין עליו את הגל! מהו דתימא: התם הוא דהוה ליה חזקה דחיותא, אבל הכא דלא הוה ליה חזקה דחיותא מעיקרא אימא לא, קמ"ל.

האשה שנהרגה וכו'. ואמאי? איסורי הנאה נינהו! אמר רב: באומרת תנו שערי לבתי. אילו אמרה תנו ידי לבתי מי יהבינן לה? אמר רב: בפאה נכרית. טעמא דאמרה תנו, הא לא אמרה תנו - גופה הוא ומיתסר, והא מיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא, דבעי ר' יוסי בר' חנינא: שער נשים צדקניות מהו? ואמר רבא: בפאה נכרית (לא) קמיבעיא ליה! כי קמיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא - דתלי בסיכתא, הכא דמחבר בה, טעמא דאמרה תנו, הא לא אמרה תנו - גופה הוא ומיתסר. קשיא ליה לרב נחמן בר יצחק: והא דומיא דבהמה קתני, מה התם גופיה, אף ה"נ גופיה! אלא א"ר נחמן: זו מיתתה אוסרתה, וזו גמר דינה אוסרתה. תני לוי כוותיה דרב, תני לוי כוותיה דר"נ בר יצחק. תני לוי כוותיה דרב: האשה שיוצאה ליהרג ואמרה תנו שערי לבתי - נותנין, מתה - אין נותנין, מפני שהמת אסור בהנאה. פשיטא! אלא שנויי המת אסור בהנאה. תניא כוותיה דרב נחמן בר יצחק: האשה שמתה - נהנין בשערה, בהמה שנהרגה - אסורה בהנאה; ומה הפרש בין זה לזה? זו מיתתה אוסרתה, וזו גמר דינה אוסרתה. הדרן עלך הכל מעריכין.

• רצח

תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף נז עמוד ב

(בראשית ט: ו) "שפך דם האדם באדם דמו ישפך", איזהו "אדם" שהוא "באדם"? הוי אומר זה עובר שבמעו אמו.

תוספות מסכת חולין דף לג עמוד א

אחד עובד כוכבים ואחד ישראל מותרין בו - משמע דטעמא משום דליכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור... ואע"ג דבן נח נהרג על העוברים כדאמר התם וישראל אינו נהרג נהי דפטור מ"מ לא שרי ...

רוב הדעות: הפלת העובר אסורה, לרוב דאורייתא למיעוט דרבנן, על אף שלא לשייך עליה עונש מוות [ברייטוויץ].

- לפני ארבעים יום

תלמוד בבלי מסכת נדה דף ל עמוד א

מתני'. המפלת [שליא – רש"י] ליום מ' [לטבילתה – רש"י] - אינה חוששת לולד [שלא נגמר יצירתו עד שיכלו כל מ' יום – רש"י], ליום מ"א - תשב לזכר ולנקבה ולנדה.

תלמוד בבלי מסכת יבמות דף סט עמוד ב

אמר רב חסדא: טובלת ואוכלת עד ארבעים, דאי לא מיעברא - הא לא מיעברא, ואי מיעברא - עד ארבעים מיא בעלמא היא.

רמב"ן (תורת האדם) מביא בה"ג - ההתיר לחלל שבת על מבת להציל עובר מבוסס על המוסג "חלל עליו שבת אחד, כדי שישמור שבתות הרבה" (שבת קנא:): – וזה תקף בין אחרי 40 יום בין לפני 40 יום – כי מסתכלים על חיים בפוטנציאל לא רק חיים בפועל.

- חוץ מהרחם

ר' חיים דוד הלוי, ר' מ. שטרנבך [ברייתוויץ 27n] – איסור הפלת העובר שייך אך ורק בסביבה המאפשרת פיתוחו להשלמה – וזה אך ורק ברחם.

- פיסקי הלכה

ר' אלישיב – מתיר ניסיונות של הפריה מלאכותית על מנת לבדוק מחלות תורשתיות (כטיי זקס) ולהשמיד הזיגוטה במקרה שנתגלתה מחלה [איסנברג 43n].

ר' דוד פיינשטיין – מתיר השמדת הקדם-עוברים הנותרים אחרי ניסיון מוצלחת של הפריה מלאכותית [איסנברג 44n].